

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Горлівський інститут іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Відбіркової комісії

Директор ГІМ

С. М. Беліцька
С. М. Беліцька

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ІНОЗЕМНИХ МОВ (АНГЛІЙСЬКОЇ)
для вступників на денну форму навчання для здобуття третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю
032 Історія та археологія

Дніпро 2023

Обговорено та затверджено кафедрою германської філології (протокол № 10 від 14.06.2023).

Укладач програми: Суховецька Л.В. – кандидат філологічних наук, доцент.

Схвалено Науково-методичною радою Горлівського інституту іноземних мов
Протокол № 8 від «20» червня 2023 р.

Голова

Т.М. Марченко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Згідно з загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment. Cambridge: Cambridge University Press, 2001) та Програмою з англійської мови для професійного спілкування (Програма з англійської мови для професійного спілкування. К.: Ленвіт, 2005), вступний рівень володіння іноземною мовою для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти має бути – B2 (незалежний користувач), який забезпечує комунікативну компетенцію для ефективного функціонування в академічному та професійному середовищі (Програма з англійської мови для професійного спілкування. К.: Ленвіт, 2005. С. 4). Оскільки цей стандарт ще не введено офіційно в навчальні плани і програми ВНЗ країни, потрібен певний перехідний період. На даний момент вихідний рівень володіння іноземною мовою для вступника до аспірантури має бути не нижчим B1 (рубіжний рівень незалежного користувача).

Мета іспиту з дисципліни «Іноземна мова» для вступу до аспірантури з різних спеціальностей полягає у вимірюванні комунікативних компетенцій претендентів відповідно до існуючих вимог навчальної програми з дисципліни «Іноземна мова» (Програма навчальної дисципліни «Іноземна мова». – Дніпропетровськ: ДДФА, 2010). Мінімально достатній рівень таких компетенцій (B1) повинен забезпечити можливість подальшого удосконалення навичок користування іноземною мовою як засобом передачі та одержання наукової, професійно значущої інформації, у тому числі під час роботи з іншомовними джерелами.

СТРУКТУРА ІСПИТУ

Іспит з англійської мови проводиться за екзаменаційними білетом. Білет складається з трьох завдань: 1 письмове завдання у формі виконання лексико-граматичного тесту, що охоплює 25 питань та 2 усних завдання у формі співбесіди (питання, що стосується навичок читання та розуміння англомовного тексту та усна співбесіда з питань професійної діяльності здобувача).

1. Виконання лексико-граматичного тесту, що забезпечує можливість оцінювання знання лексики, граматики..
2. Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу іноземною мовою. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків..
3. Бесіда іноземною мовою згідно з питань професійної діяльності здобувача (5-7 питань від екзаменатора).

Зразок першого завдання екзамену:

1. Do the lexico-grammatical test

Метою виконання лексико-граматичного тесту є визначення рівня володіння вступником англомовним вокабуляром та граматичними правилами та конструкціями, вміння правильно розпізнавати лексику у відповідному контексті.

Choose the correct alternative a, b or c.

- 1 Do you know what time_-----?
a) the film ends b)ends the film c)does end the film
- 2 I watch British and American TV programmes ----- forget my English.
a) to not b) not to c) so as not to
3. ----- the fact that the exam was difficult, everybody passed.
a) Although b) In spite c) Despite
- 4 Her father is in ----- hospital. He's having an operation tomorrow.
a) the b) a c) (-)

Зразок другого завдання екзамену:

2. Read the text, summarize its contents and answer the examiner's questions

Метою виконання другого завдання є перевірка розуміння головного змісту автентичного тексту публіцистичного стилю обсягом приблизно 2000 друкованих знаків з використанням англо-українського словника. При наданні установки переказати коротко зміст перевіряються навички монологічного мовлення, здатність проаналізувати прочитане, виділити основну ідею, диференціювати основні факти і другорядну інформацію, спростити інформацію та передати її англійською мовою. Перед переказом необхідно

зробити вступ та висловити своє відношення до прочитаного в кінці переказу.

More money might not mean more happiness

Would you have the kind of reaction you can see in this picture if you were suddenly given a lot of money? It might seem greedy to want all this cash, but for some people there is nothing better than holding a wodge of notes. For them, life with money is much easier. Paying bills, eating in fancy restaurants, buying expensive luxury items – these are all things you can do if you have the money. You don't have to worry about paying the rent every month. Each time you need to replace something in your home, like a washing machine – no problem, you can pay for it. Money does make life easier in some ways.

But money does not always equal happiness in every situation. There are places in the world where people don't have much money, but they are still happy. They make do with what they have and don't need money to buy expensive things. And in the past, money wasn't seen as the key to happiness. For example, parents wouldn't buy expensive toys for their children. Instead, the children were content to play with things they found, like sticks and stones in the garden..... (не менш 900 друкованих знаків)

Зразок третього завдання екзамену:

3 Speak on your research problem

Метою виконання третього завдання є перевірити здатність здобувача коротко охарактеризувати англійською мовою тему наукового дослідження, розкрити мету дослідження, об'єкт, предмет, матеріал, актуальність, сформулювати ключові слова свого дослідження, відповісти на додаткові питання екзаменатору.

Рекомендовані запитання для співбесіди за третім завданням:

1. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чим зумовлений вибір теми Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Чи маєте Ви публікації? Назвіть їх. У яких виданнях?
4. Чи брали Ви участь у науково-дослідній роботі до вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії?
5. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
6. Яка тема Вашої магістерської роботи? У чому полягає її теоретичне та практичне значення?
7. Які методи дослідження Ви використовували під час підготовки магістерської роботи?
8. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання?
9. У якій установі / організації Ви працюєте чи навчаєтесь? Що входить до Ваших (посадових) обов'язків?
10. Якими Ви бачите Ваші професійні перспективи?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання усної частини комплексного атестаційного екзамену з англійської мови здійснюється на основі критеріїв, що застосовуються окремо до кожного питання екзаменаційного білета.

Загальна кількість балів за результат тесту – 100 балів. Коефіцієнт – 0,4.

Загальна кількість балів за відповідь на друге питання – 100 балів. Коефіцієнт – 0,3.

Загальна кількість балів за відповідь на третє питання – 100 балів. Коефіцієнт – 0,3.

Оцінювання першого завдання «Do the lexico-grammatical test» є сумою балів за правильно наданні відповіді. Вага кожної правильної відповіді 4 балів. Отримана сума перемножується на коефіцієнт 0,4.

Оцінювання другого завдання «Read the text, summarize its contents and answer the examiner's questions». При виставленні оцінки на друге питання враховується змістовність, ґрунтовність та релевантність відповіді здобувача, його мовна, комунікативна, компетентність, чітке, грамотне, логічне формулювання думок, культура усного мовлення.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	Повне розуміння прочитаного тексту та інформативна відповідність власного коментаря змісту уривка; чітке та послідовне викладання в коментарі основної ідеї та проблем, висвітлених у тексті; змістовна інтерпретація уривку; наявність особистої оцінки уривку із зазначенням загальних вражень та описом окремих компонентів, які зв'язують зміст тексту з його формою. Форма відповіді логічна, композиційна побудова коментаря чітка; із дотриманням необхідних логічних конекторів; широка варіативність у виборі лексичних, граматичних структур; наявність не більше трьох незначних помилок граматичного, лексичного, стилістичного характеру.

82–89	Добре		В	Повне розуміння прочитаного тексту та інформативна відповідність власного коментаря змісту уривка; чітке та послідовне викладання в коментарі основної ідеї та проблем, висвітлених у тексті, припускаючись незначних мовних помилок; неточності в змістовній інтерпретації уривку; наявність особистої оцінки уривку із зазначенням загальних вражень без опису окремих компонентів, які зв'язують зміст тексту з його формою. Форма відповіді логічна, композиційна побудова коментаря недостатньо чітка; із дотриманням необхідних логічних конекторів; широка варіативність у виборі лексичних, граматичних структур; наявність п'яти незначних помилок та 2-3 серйозних помилок граматичного, лексичного, стилістичного характеру.
75–81			С	Недостатньо повне розуміння прочитаного тексту та інформативна відповідність власного коментаря змісту уривка; чітке та послідовне викладання в коментарі основної ідеї та проблем, висвітлених у тексті, припускаючись 3-5 мовних помилок; неточності в змістовній інтерпретації уривку; наявність особистої оцінки уривку обмежена. Побудова коментаря недостатньо логічна композиційна; без вживання необхідних логічних конекторів; обмежена варіативність у виборі лексичних, граматичних структур; наявність 5-6 серйозних помилок граматичного, лексичного, стилістичного характеру.
67–74	Задовільно		Д	неповне розуміння прочитаного тексту та відповідність власного коментаря змісту уривку є мало інформативною; непослідовне викладання в коментарі основної ідеї та проблем, висвітлених у тексті, припускаючись 6-8 мовних помилок; неточності в змістовній інтерпретації уривку; наявність особистої оцінки уривку є надзвичайно короткою. Побудова коментаря недостатньо логічна композиційно непослідовна; без вживання необхідних логічних конекторів; дуже обмежена варіативність у виборі лексичних, граматичних структур; наявність 6-7 серйозних помилок граматичного, лексичного, стилістичного характеру.
60–66			Е	виконання задовольняє мінімальним критеріям: загальне розуміння тексту, але недостатньо змістовна інтерпретація фрагменту тексту, загальна оцінка прочитаного, . Основні ідеї не є чітко визначеними та логічно пов'язаними. Велика обмеженість у виборі лексичних, граматичних структур. Допускається 7-8 серйозних помилок лексичного, граматичного та стилістичного характеру.

1–59	Незадовільно	не зараховано	F	Недостатнє розуміння тексту, невміння визначити основну ідею та проблему тексту. Неспроможність оформити коментар і дати оцінку прочитаному, 10 та більше серйозних помилок лексичного, граматичного та стилістичного характеру.

Оцінювання третього завдання «Speak on your research problem». При виставленні оцінки на третє питання враховується змістовність, ґрунтовність та релевантність характеристики теми наукового дослідження, повнота та чіткість розкриття мети дослідження, об'єкту, предмету, матеріалу, актуальності, коректність використання ключових слів свого дослідження, здатність відповісти на додаткові питання екзаменатору, релевантність цих відповідей.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90–100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною(мінімальною 1-2) кількістю помилок
82–89			B	вище середнього рівня з кількома помилками
75–81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67–74			D	(непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	не зараховано	F	Відповідь не відповідає вимогам

ЗМІСТ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Основні граматичні теми

Sentence Structure.

More About the Articles

always +Present Continuous

used to+infinitive VS. *to be used to* +Ving

Habit in the Present and in the Past

Present Perfect Simple and Present Perfect Continuous

Past Simple, Past Continuous, and Past Perfect

will, to be going to, Present Simple, Present Continuous – TO DENOTE FUTURE

Future Perfect

Phrasal Verbs

Conditionals – Real, Unreal (Present, Past)

Conditionals

Modals: Modal Verbs and their equivalents; Present and Perfect Modals

The Passive Voice

Participle I, Participle II (Participial Constructions)

Gerunds and Infinitives (Constructions with Gerunds and Infinitives)

Reported (Indirect) Speech.

Idioms.

Базовий тематичний вокабуляр

- Learning and educational systems.
- Relationships.
- Work and working conditions.
- Transport.
- Crime and punishment
- Festivals and celebrations
- Leisure.
- Music.
- Sports.
- Geography and climate.
- Money and banks.
- Gender issues.
- Effective communication.
 - Environmental issues.
 - At the Bank.
- Food Safety.
- Sports.
- Health and Healthcare.
- Cultural Values.
- Entertainment.
- Traveling Around the World.
- Hotel Facilities and Amenities.
- Alternative Energy Sources.

- Entrepreneurs.
- Getting What you Want.
- Success Stories.
- Teachers and Mentors.
- The Internet: For and Against.
- The pros and cons of:
 - Living in a Village
 - Being Your Own Employer
 - E-Books VS. Conventional Ones
 - Homeschooling
 - the Stay-At-Home Mom vs. the Working Mom
 - Being World Famous.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Горлівський інститут іноземних мов

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

Вступний іспит до аспірантури з іноземної мови (англійської)
за спеціальністю 032 «Історія та Археологія»
третього освітнього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти –
доктора філософії

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Do the lexico-grammatical test.
2. Read the text, summarize its contents and answer the examiner's questions
3. Speak on your research problem.

Голова комісії
Члени комісії

_____ Т. М .Марченко
_____ П.І.Б
_____ П.І.Б.

КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ВХОДЯТЬ ДО ЗМІСТУ ІСПИТУ ТА ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ТЕСТУВАННЯ

Лінгвістичні компетентності

Лінгвістичні компетенції складаються з фонологічної, орфографічної, орфоепічної, лексичної, граматичної та семантичної компетентностей.

Фонологічна компетентність

Фонологічна компетентність – це знання й уміння сприймати та продукувати звуки мови; особливості, які розрізняють звуки (наприклад, такі властивості, як артикуляція, плозія, носовий характер тощо); фонетичний склад слів (наголос, тон); фонетику речення (просодію); наголос та ритм речення; інтонацію; фонетичну редуцію; сильні та слабкі форми звуків; асиміляцію.

Претенденти повинні вміти правильно артикулювати всі звуки іноземної мови, правильно передавати іноземною мовою інтонаційні особливості різних типів висловлювань (стверджувальних, питальних, окличних речень, привітання) та вживати різні види наголосу (словесний, фразовий, логічний).

Орфографічна компетентність

Орфографічна компетентність – це знання й уміння сприймати й продукувати символи, із яких складаються графічні тексти. Претенденти повинні знати:

- форму літер;
- правильний правопис слів, включаючи прийняті скорочені форми;
- знаки пунктуації та правила їх використання;
- загальноживані логографічні знаки (наприклад, @, &, \$ тощо).

Претенденти повинні вміти писати зв'язний текст із достатньо правильними правописом слів і пунктуацією.

Орфоепічна компетентність

Орфоепічна компетентність – це вміння читати вголос текст та правильно вимовляти графічно представлені нові слова. Вона включає:

- знання правил правопису;
- вміння користуватися словником та знання правил, що використовуються у ньому для показу правильної вимови;
- вміння розпізнавати омоніми, синтаксичну двозначність із контексту.

Претенденти повинні володіти орфоепічною компетентністю у повному обсязі

Семантична компетентність

Семантична компетентність передбачає знання значень – лексичних і граматичних.

Лексична семантика розглядає питання, пов'язані зі значенням слова, в тому числі у його зв'язку з контекстом, а також міжлексичні відносини (синоніми, антоніми).

Граматична семантика має відношення до значень граматичних елементів, граматичних категорій та граматичних структур.

Претенденти мають володіти семантичною компетентністю на рівні, достатньому для повноцінного користування іноземною мовою як засобом передачі та одержання наукової, професійно значущої інформації.

Лексична компетентність

Лексична компетентність – це знання й використання вокабуляру іноземної мови, який складається з лексичних елементів та граматичних елементів.

Лексичні елементи включають:

- стійкі вирази (мовленнєві формули, ідіоми, фразові дієслова, складені прийменники тощо);
- поодинокі слова, які мають декілька значень (полісемія).

До *граматичних елементів* належать артиклі, займенники, питальні слова, прийменники, сполучники, частки.

Претенденти мають володіти лексичним запасом, достатнім для вираження елементарних комунікативних потреб у професійно спрямованих ситуаціях.

Граматична компетентність

Граматична компетентність – це знання й уміння використовувати граматичні ресурси іноземної мови. Іншими словами, це здатність розуміти й виражати певний смисл, розпізнаючи й продукуючи фрази та речення згідно з набором правил, що управляють упорядкуванням мовних елементів у змістовні послідовності (речення). Граматична компетентність вимагає хорошого знання морфології й синтаксису мови.

Морфологія має справу з внутрішньою організацією слів, включаючи засоби словотворення.

Синтаксис розглядає організацію слів у реченні за певними правилами. Синтаксис носія мови має підсвідомий характер. Формування уміння організувати слова у речення для передачі певного смислу – центральний аспект оволодіння комунікативною компетенцією.

Претенденти повинні знати і вміти вживати основні типи речення у дійсному способі (особові, безособові, неозначено-особові) - зокрема, речення, які називають та характеризують об'єкт, речення, в яких виражається володіння об'єктом, існування та місцеперебування об'єкта, а також речення, що виражають дію або стан - у стверджувальній, питальній та заперечній формах – у тому числі складні речення та речення, ускладнені інфінітивними, герундійними та дієприкметниковими зворотами; володіти навичками вживання наказового та умовного способів.

Соціолінгвістична компетентність

Соціолінгвістична компетентність стосується соціокультурних умов користування мовою – правил і норм поведінки, прийнятих у різних культурах. Володіння іноземною мовою на рівні B1 передбачає знання найважливіших правил ввічливості, усвідомлення існуючих розбіжностей у традиціях, ставленнях, поглядах, цінностях, характерних для суспільства іноземної країни і суспільства рідної країни; здатність обмінюватися

інформацією, виражати думку, ставлення у простий спосіб; підтримувати спілкування, вживаючи прості вирази і дотримуючись основних правил комунікації.

Прагматична компетентність

Прагматична компетентність - це вміння функціонально використовувати лінгвістичні ресурси у продуктивних і рецептивних видах мовлення – усних і письмових, вміння вести спілкування логічно і послідовно.

Продуктивні види мовлення

Говоріння

Вміння говоріння підрозділяється на монологічне мовлення й діалогічне мовлення.

У плані *монологічного мовлення* претенденти повинні вміти зробити підготовлене заздалегідь повідомлення на знайому професійно-спрямовану тему

Приблизний перелік тем для усного мовлення:

- видатні вчені та наукові досягнення в галузі науки, якою цікавиться пошукувач;
- суспільно-економічне життя України;
- екологічні проблеми нашого часу;
- сфера наукових інтересів пошукувач та проблеми, які він планує розглянути;
- культурне та суспільне життя країни, мову якої вивчає пошукувач;
- розвиток науки, культури, техніки, спорту в країні, мову якої вивчає пошукувач.

У плані *діалогічного мовлення* претенденти повинні вміти:

- розпочати, підтримати й закінчити розмову на знайому тему;
- чемно виразити своє судження, переконання, згоду чи незгоду;
- попросити співрозмовника повторити висловлювання у разі нерозуміння;

- розуміти й реагувати адекватно на запитання, хоча може бути змушений попросити повторити запитання, якщо мовлення співрозмовника було дуже швидким;
- висловити й запитати судження або враження про щось під час обговорення знайомої теми;
- давати відповіді на низку простих запитань, якщо є можливість попросити повторити запитання та попросити про допомогу у формулюванні відповіді.

В усіх випадках мовлення претендента повинно відповідати вимогам комунікативної достатності. Це означає, що вимова мовця є достатньо зрозумілою; він/вона володіє запасом загальноповсякденної та професійно-спрямованої лексики, достатнім для спілкування у повсякденних, навчальних і професійно-спрямованих ситуаціях із прогнозованим змістом; а також правильно вживає прості граматичні структури.

Продукуючи текст, мовець достатньо легко конструює фрази на знайомі теми, використовуючи для їх зв'язку найбільш уживані сполучники та сполучні слова.

Одночасно, під час усного мовлення допускаються іноземний акцент, негрубі граматичні помилки, які не перешкоджають розумінню, а також паузи і деяка невпевненість.

Письмо

Письмо – це не тільки самостійний вид мовленнєвої діяльності, але й засіб формування й розвитку інших комунікативних компетенцій – читання та аудіювання (письмо використовується, наприклад, при складанні плану, анотації, реферату прочитаного тексту, під час підготовки доповіді тощо).

Претенденти повинні вміти:

- написати план прочитаного або прослуханого тексту;
- написати анотацію прочитаного або прослуханого тексту.

Рецептивні види мовлення

Аудіювання

Претенденти повинні розуміти на слух:

- основні моменти записаних на магнітну плівку матеріалів на знайому тематику, які звучать відносно повільно і ясно;
- сутність професійно-спрямованої дискусії, за умови, що ця дискусія ведеться ясно й повільно, а співрозмовники уживають стандартний діалект і їх мовлення чітко артикульоване,
- ясну, стандартну мову її носія, якщо він/вона говорить на знайому тему і є можливість попросити його/її повторити або переформулювати висловлювання.

Читання

Претенденти мають володіти різними видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, пошуковим й переглядовим), навичками письмового перекладу тексту як найбільш точної форми контролю розуміння прочитаного, навичками роботи зі словником, вміти анотувати й реферувати прочитане.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(англійської)**

- Kenny, Nick FCE Practice Tests. Pearson Education Limited, 2008. 174 p.
- Glasman-Deal H. Science Research Writing: A Guide for Non-Native Speakers of English. Imperial College Press, 2009.
- Wallwork A. English for Writing Research Papers. Springer, 2011.
- Jenny Dooley, Virginia Evans. Grammarway 3. – Express Publishing, 2020. 271 p.
- Jenny Dooley, Virginia Evans. Grammarway 4. – Express Publishing, 2020. 278 p.
- Ilchenko O.M., Myroniuk T.M. Reading, Vocabulary, Grammar and Listening Comprehension Tests (for PhD Candidates). – Тести з читання, лексики, граматики та аудіювання (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень C1). Навчальний посібник для аспірантів. – К.: ЦНДВІМ НАНУ, 2018. – 62 с.
- Oliveira S. 500+ Real English Phrases. <http://espressoenglish.net>
- Philip Kerr & Ceri Jones. Straightforward. Intermediate. Student's book. London: Macmillan Education, Second edition. 2012. 160 p.
- Philip Kerr & Ceri Jones. Straightforward. Intermediate. Workbook. London: Macmillan Education, Second edition. 2012. 160 p.
- Reppen R. Grammar and Beyond. Level 3. Cambridge University Press, 2012
- Murphy R. English Grammar in Use. Cambridge University Press, 2004
- Schmitt D., Schmitt N. Focus on Vocabulary. Mastering the Academic Word List. Pearson Education ESL, 2011
- Vince M. Macmillan English Grammar in Context. (Intermediate, with Key) – Macmillan, 2008.
- Wallwork A. English for Research: Usage, Style, and Grammar.- Springer, 2015.